

ATATÜRKÇÜ DÜŞÜNCEYİ VE ATATÜRK İLKE VE İNKILÂPLARINI TÜRK VE DÜNYA KAMUOYUNDA TA- NITICI ESERLERİN BASIMI VE DAĞITIMI PROJESİ

Uzman NEŞE ÇETİNOĞLU*

Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Atatürk Araştırma Merkezi tarafından bilimsel araştırmalar neticesinde hazırlanmış ve hazırlanmakta olan eserler ile Atatürkçü düşüncüyü, Atatürk ilke ve inkılâplarını benimsetici, yaşatıcı ve yurt dışında Türkiye'yi tanıtıcı bir proje hazırlanmıştır. Devlet Plânlama Teşkilatı tarafından onaylanan "Atatürkçü Düşüncüyü ve Atatürk İlke ve İnkılâplarını Türk ve Dünya Kamuoyunda Tanıtıcı Eserlerin Basımı ve Dağıtım Projesi" 10 Nisan 1997 tarihinde faaliyete geçmiştir. Projenin süresi 2 yıl olarak belirlenmiştir.

Proje'nin kısa ve uzun vadede olmak üzere iki amacı vardır. Kısa vadede, proje kapsamına giren eserlerin basımı ve dağıtımı ile Atatürkçü düşünce sistemi ve Atatürk ilke ve inkılâpları konularında kamuoyunu aydınlatmak ve özellikle Türk gençliğini bölücü ve yıkıcı fikir akımlarına karşı bu konularda techiz etmektir. Uzun vadede ise, Atatürkçü düşünce sisteminin devlet ve toplum hayatında egemen kılınmasını sağlayarak, Atatürk'ün kurmuş olduğu modern Türkiye Cumhuriyeti'ni dünya kamuoyuna tanıtmaktır.

Atatürk Araştırma Merkezi tarafından gerçekleştirilen bu projenin hedeflediği kitle yurt içi ve yurt dışındaki devlet, siyaset ve bilim adamları, basın-yayın mensupları, halk, gençlik ve ilgili kuruluşlardan oluşan geniş bir kitledir. Proje kapsamında bulunan eserlerin basımının yapılarak gönderilmesi suretiyle hedef kitlelere ulaşılması mümkün olacaktır. Hedef kitleye ulaşılması neticesinde proje, yurt içi

---

* Atatürk Araştırma Merkezi Uzmanı.

ve yurt dışı kamuoyu ve bilim çevrelerinde, Türkiye Cumhuriyeti, Atatürk ilke ve inkılâpları konularında son zamanlarda yapılan olumsuz propagandalara da cevap verecek ve Atatürkçü düşüncenin tanıtılması ve yaygınlaştırılmasında hizmet edecektir.

Atatürkçü Düşüncüyü ve Atatürk İlke ve İnkılâplarını Türk ve Dünya Kamuoyunda Tanıtıcı Eserlerin Basımı ve Dağıtımını Projesi kapsamında bugüne kadar gerçekleştirilen çalışmalar şu şekilde özetlenebilir:

1997 yılının Atatürk'ün Büyük Nutku'nun 70. Yıldönümü olması dolayısıyla Nutuk listeleri çıkarılmıştır. Bu listelerde Türkiye'de kütüphanelerde mevcut olan Türkçe ve yabancı dillerdeki Nutuk kitapları yer almaktadır. Nutuk kitaplarının yer aldığı listeler EK'te verilmiştir.

1997 yılının Nutuk'un 70. Yıldönümü ve 1998 yılının da Türkiye Cumhuriyeti'nin 75. Yıldönümü olması dolayısıyla Nutuk sanatçılar tarafından kaset ve CD-ROM'a okunarak piyasaya sunulması çalışmaları Türkiye Cumhuriyeti'nin 75. Yıldönümü'nde gerçekleştirilecektir.

Yine Nutuk hem Türkçe orijinal ve sadeleştirilmiş olarak yayınlanmış ve hem de İngilizce, Fransızca ve Almanca yayınlanacaktır.

Proje kapsamında yer alan ve basılması öngörülen kitaplardan şu anda Prof.Dr. Mehmet Gönlübol ve Dr. Cem Sar'ın "Atatürk ve Türkiye'nin Dış Politikası (1919-1938)" kitabı basılmıştır. Prof. Dr. Hamza Eroğlu'nun "Atatürk ve Milli Egemenlik", Yrd. Doç.Dr. Günay Çağlar'ın "Hüsrev Bey Hey'et-i Nasîhası", Yrd. Doç.Dr. Ahmet Avanas'ın "Milli Mücadele'de Konya" ve Yrd. Doç.Dr. Zekâi Güner'in "Trakya Paşaeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti'nin Kuruluşu ve Faaliyetleri" adlı kitapların ise basımı devam etmektedir.

Proje içerisinde yer alan Türkçe eserlerin aynı zamanda İngilizce, Fransızca ve Almanca'ya tercümeleri yaptırılarak yayınlanacaktır. Bu konuda birçok üniversiteden öğretim üyesine siparişler verilmiştir. Bu kitaplardan Peyami Safa'nın "Türk İnkılâbına Bakışlar" kitabı Prof.Dr. Yuluğ Tekin Kurat tarafından İngilizce'ye tercüme edilmiş olup basım aşamasındadır.

Basılmış ve baskıda olan eserlerin yanında çalışmaları son aşamada olan ve kısa zamanda yayınlanacak kitaplar arasında "Atatürkçü Düşünce El kitabı", "Anıtkabir ve Projeleri Albümü" ve "Çanakkale Savaşları Belgeseli" adlı eserler de bulunmaktadır. Atatürk'ün El Yazıları ve Eserleri konusunda çalışmalara devam edilmektedir.

Atatürkçü Düşünceyi ve Atatürk İlke ve İnkılâplarını Türk ve Dünya Kamuoyunda Tanıtıcı Eserlerin Basımı ve Dağıtımı Projesi'nin bütün bu çalışmalarında söz konusu amaçları iki maddede toplanabilir.

Birincisi; Atatürk araştırma Merkezi'nin kitap ve dergi yayınlarıyla Atatürk, ilkeleri ve Türkiye Cumhuriyeti tanıtılacaktır.

İkincisi; yıkıcı, bölücü irticai faaliyetlere karşı bilimsel açıdan etkin bir şekilde mücadele edilecektir.

BASIM YILLARINA GÖRE NUTUKLAR

- 1) ATATÜRK, Gazi Mustafa Kemal.
Nutuk, Ankara, 1927, 303 s., Osmanlıca
- 2) ATATÜRK, Gazi Mustafa Kemal.
Nutuk, Ankara, 1927, 543 s., Osmanlıca.
- 3) ATATÜRK, Gazi Mustafa Kemal.
Nutuk, Ankara, 1927, 627 s., Osmanlıca (Milli K.)
- 4) ATATÜRK, Gazi Mustafa Kemal.
Nutuk, 2.ci elli bin, 2 cilt, Ankara: Türk Ocakları Heyeti Merkeziye Matbaası, 1927, Osmanlıca
- 5) ATATÜRK, Gazi Mustafa Kemal.
Nutuk, Ankara, Türk Teyyare Cemiyeti, 1927, Osmanlıca
- 6) ATATÜRK, Gazi Mustafa Kemal.
Büyük Nutuk, Ankara, 1927, Osmanlıca
- 7) ATATÜRK, Gazi Mustafa Kemal.
Nutuk muhtevasına Aid Vesaik, Ankara, 1927, 302 s., Osmanlıca
- 8) ATATÜRK, Gazi Mustafa Kemal.
Nutuk, 2bs. 1934, İstanbul: Devlet Matbaası. Gazi Mustafa Kemal tarafından Cumhuriyet Halk Fırkası'nın 15-20 Teşrinievvel 1927 tarihleri arasında toplanan İkinci Büyük Kongresi'nde söylenmiştir.
- 9) ATATÜRK, Gazi Mustafa Kemal.
Nutuk, İstanbul, 1938.

- 10) GAZİ MUSTAFA KEMAL.
Söylev-Nutuk, Günümüz Türkçesi ile, Milliyet Yayınları,
- 11) GAZİ MUSTAFA KEMAL.
Nutuk, İstanbul, Devlet Basımevi, 1938.
Nutuk, İstanbul, 1938, 658s.
- 12) ATATÜRK, Gazi Mustafa Kemal.
Nutuk, Türk Devrim Tarihi Enstitüsü, 1950, 1959, 1960,
1961, İstanbul: Maarif Basımevi.
- 13) ATATÜRK, Gazi Mustafa Kemal.
Nutuk, Ankara: Maarif Vekaleti, 1959, İstanbul: Maarif Basımevi, 3c.
- 14) ATATÜRK, Gazi Mustafa Kemal.
Nutuk, Türk Devrim Tarihi Enstitüsü, 1950, 1952, 1959, 1962,
İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.
- 15) ATATÜRK, Gazi Mustafa Kemal.
Nutuk, 6bs. Türk Devrim tarihi Enstitüsü, 1963, İstanbul: Millî Eğitim Basımevi.
- 16) ATATÜRK, Gazi Mustafa Kemal.
Söylev (Nutuk), Türk Dil Kurumu, 1963, Bugünkü Dile Çevirenler: Mehmet Tuğrul., (vb.), Ankara, Ankara Üniversitesi Basımevi.
- 17) ATATÜRK, Gazi Mustafa Kemal.
Söylev (Nutuk), Ankara, Türk Dil Kurumu, 1963-1964,
1973, 1974, 2. cilt.
- 18) ATATÜRK, Gazi Mustafa Kemal.
Söylev (Nutuk), 2bs. Ankara, Türk Dil Kurumu, 1965, 2 cilt.

- 19) ATATÜRK, Gazi Mustafa Kemal.
Söylev (Nutuk), Bugünkü Dile Çevrilmesinde Çahşanlar: Mehmet Tuğrul, Salâh Bırsel, Cahit Öztelli, 3bs. Ankara: Türk Dil Kurumu, 1966, Ankara Üniversitesi basımevi.
- 20) ATATÜRK, Gazi Mustafa Kemal.
Nutuk, 7bs. Türk Tarihi Enstitüsü Yayınları, İstanbul, 1967.
- 21) ATATÜRK, Gazi Mustafa Kemal.
Nutuk, 8bs. Türk Devrim Tarihi Enstitüsü Yayınları, 3.c, Vesikalar, İstanbul, 1967.
- 22) ATATÜRK, Gazi Mustafa Kemal.
Nutuk, 9bs. Türk Devrim tarihi Enstitüsü Yayınları, İstanbul 1969.
- 23) ATATÜRK, Gazi Mustafa Kemal.
Nutuk, 3.c., Türk Devrim Tarihi Enstitüsü Yayınları, İstanbul, 1970.
- 24) ATATÜRK, Gazi Mustafa Kemal.
Nutuk, 11 bs. Türk Devrim tarihi Enstitüsü Yayınları, 1.c. 1919-1920, İstanbul 1971.
- 25) ATATÜRK, Gazi Mustafa Kemal.
Nutuk, 12 bs. Türk Devrim Tarihi Enstitüsü Yayınları, 2c. 1920-1927, 3.c. Vesikalar, İstanbul, 1972.
- 26) ATATÜRK, Gazi Mustafa Kemal.
Nutuk, Baskıya Hazırlayan: Birol Emil, Melin Has-Er, Mehmet Ali Aydın, 1.bs., Ankara: Başbakanlık Kültür Müsteşarlığı, 1973, 1975, (İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.)

- 27) ATATÜRK, Gazi Mustafa Kemal.
Nutuk, Milliyet Yayınları, Ankara, 1973, 270s.
- 28) ATATÜRK, Gazi Mustafa Kemal.
Nutuk, 13. bs. Türk Devrim Tarihi Enstitüsü Yayınları, 2.c.
1920-1927, İstanbul, 1973.
- 29) ATATÜRK, Gazi Mustafa Kemal.
Nutuk, 14.bs. Türk Devrim Tarihi Enstitüsü, İstanbul, Milli Eğitimi Basımevi, 1973.
- 30) ATATÜRK, Gazi Mustafa Kemal.
Söylev, Hazırlayan: Hıfzı Veldet Velidedeoğlu, 2.bs. İstanbul, Çağdaş Yayınları, 1978,
- 31) ATATÜRK, Gazi Mustafa Kemal.
Söylev, Bugünkü Dile Çevrilmesinde Çalışanlar; Mehmet Tuğrul, Salah Birsal, Cahit Öztelli, 6bs., 7bs. Türk Dil Kurumu Yayını, Ankara, Ankara Üniversitesi Basımevi, 1978.
- 32) ATATÜRK, Gazi Mustafa Kemal,
Nutuk, Hazırlayanlar : Birol Emil, Melin Has-Er, Kültür Bakanlığı Yayını, İstanbul, Milli Eğitim Basımevi, 1980.
- 33) ATATÜRK, Gazi Mustafa Kemal.
Nutuk, İstanbul, Örgün Yayınları,1980, 623 s.
- 34) ATATÜRK, Gazi Mustafa Kemal.
Nutuk (Söylev), Nurer Uğurlu yönetimindeki bir kurul tarafından seçilip, özetlenmiştir. İstanbul, Gözlem Matbaacılık, 1980.
- 35) ATATÜRK, Gazi Mustafa Kemal.
Nutuk (Söylev), Hazırlayanlar: İsmail Arar, Uluğ İğdemir, Sami Nabi Özerdim, Türk Tarih Kurumu Yayını, Ankara, 1981.

- 36) ATATÜRK, Gazi Mustafa Kemal.
Söylev (Nutuk), Hazırlayanlar : Ahmet Köklügiller vb., İstanbul, Milliyet Yayınları, 1981, 1983, 176s.
- 37) ATATÜRK, Gazi Mustafa Kemal.
Nutuk, Türk Devrim Tarihi Enstitüsü, 3.c. İstanbul, Milli Eğitim Basımevi, 1981.
- 38) ATATÜRK, Gazi Mustafa Kemal.
Nutuk, Türk Devrim Tarihi Enstitüsü, 1981, İstanbul, Alaş Ofset.
- 39) ATATÜRK, Gazi Mustafa kemal.
Nutuk (Söylev), Hadi Besleyici Başkanlığındaki Kurul tarafından kısaltma ve düzenleme yapılmıştır. İstanbul, Ülke Yayınları, 1981.
- 40) Gazi Mustafa Kemal Atatürk.
Söylev, Türkçeleştirip basıma Hazırlayan: Hıfzı Veldet Velidedeoğlu, İstanbul, Çağdaş Yayınları, 1981.
- 41) ATATÜRK, Gazi Mustafa Kemal.
Nutuk, İstanbul, Gözlem Matbaacılık, 1981.
- 42) Gazi Mustafa Kemal (Atatürk).
Söylev (Nutuk), 8bs., 2 cilt, Ankara, Türk Dil Kurumu, 1981.
- 43) ATATÜRK, Gazi Mustafa Kemal.
Söylev (Nutuk), Basıma Hazırlayan : Hıfzı Veldet Velidedeoğlu, İstanbul, Çağdaş Yayınları, 1982.
- 44) KEMAL ATATÜRK.
Nutuk, Cilt I (1919-1920), Cilt: II (1920-1927), Cilt: III, Vesikalar, 14bs., Türk Devrim Tarihi Enstitüsü, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul, 1982.

- 45) ATATÜRK, Gazi Mustafa Kemal.
Nutuk, Hazırlayanlar: Zeynep korkmaz, İsmet Gönülal (Atatürk'ün Doğumununun 100. Yılı Kutlama Koordinasyon Kurulu), Ankara, 1984.
- 46) ATATÜRK, Gazi Mustafa Kemal.
Nutuk, Bugünkü Dille Yayına Hazırlayan: Zeynep Korkmaz, 3c., Ankara, Başbakanlık Basımevi, 1984.
- 47) GAZİ MUSTAFA KEMAL (ATATÜRK)
Nutuk-Söylev (1919-1927), 2.cilt, Ankara, Türk Tarih Kurumu Yayını, 1984.
- 48) GAZİ MUSTAFA KEMAL ATATÜRK.
Söylev, Günümüz Diline Çevirip basıma Hazırlayan: Hıfzı Veldet Velidedeoğlu, 13 bs., 2 cilt, İstanbul, Çağdaş Yayınları, 1984.
- 49) ATATÜRK, Gazi Mustafa Kemal.
Nutuk (Söylev), Sadeleştiren: Nur Ardaçoğ, İstanbul, Geçit Kitabevi, 1986, 638s. (TBMM K. ve AMM K.)
- 50) ATATÜRK, Gazi Mustafa Kemal.
Nutuk, 3c., Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı Yayını, Ankara 1987.
- 51) ATATÜRK, Gazi Mustafa Kemal.
Nutuk, Sadeleştiren: Nur Ardaçoğ, 3bs, İstanbul, Geçit Kitabevi, 1987.
- 52) ATATÜRK, Gazi Mustafa Kemal.
Söylev, Çeviren : Hıfzı Veldet Velidedeoğlu, İstanbul, Çağdaş, Çeviren: Hıfzı, Veldet Velidedeoğlu, İstanbul, Çağdaş Yayınları, 1988.

- 53) ATATÜRK, Gazi Mustafa Kemal.
Nutuk (İlk ve orta dereceli okullar için), İstanbul, İnkılâp Kitabevi, 1988, 221 s.
- 54) ATATÜRK, Gazi Mustafa Kemal.
Nutuk, 1919-1927, Atatürk Kültür, Dil ve tarih Yüksek Kurumu Atatürk araştırma Merkezi Yayını, Ankara, 1989, 610s.
- 55) ATATÜRK, Gazi Mustafa Kemal.
Nutuk-Söylev, Türk Tarih Kurumu Yayını, Ankara, 1989.
- 56) ATATÜRK, Gazi Mustafa Kemal.
Nutuk, Hazırlayanlar: Birol Emil, Melin Has-Er, Mehmet Ali Aydın, Kültür Bakanlığı Yayını, Ankara, 1989.
- 57) ATATÜRK, Gazi Mustafa Kemal.
Söylev, hazırlayan :Hıfzı Veldet Velidedeoğlu, 19bs., İstanbul, Çağdaş yayınları 1990, 464s.
- 58) ATATÜRK, Gazi Mustafa Kemal.
Nutuk 1919-1927, Hazırlayan : Zeynep Korkmaz, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Atatürk Araştırma Merkezi Yayını, Ankara, 1991.
- 59) ATATÜRK, Kemal.
Nutuk: Vesikalar, Türk Tarih Kurumu, Ankara, 1991.
- 60) ATATÜRK, Gazi Mustafa Kemal.
Söylev (Nutuk), Hazırlayan: Atilla Özkırımlı, İstanbul, Al-tinkitaplar Yayınevi, 1991, 203s.
- 61) ATATÜRK, Gazi Mustafa Kemal.
Nutuk (Söylev), Türk tarih Kurumu, Ankara, 1993.

- 62) ATATÜRK, Gazi Mustafa Kemal.
Nutuk, Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, Ankara, 1993.
- 64) ATATÜRK, Mustafa Kemal.
Nutuk 1919-1927, Bugünkü dile basıma hazırlayan: Zeynep Korkmaz, Ankara, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Atatürk Araştırma Merkezi Yayını, 1994, 638s.
- 65) ATATÜRK, Mustafa Kemal.
Söylev, Günümüz diline çevirip basıma hazırlayan: Hıfzı Veldet Velidedeoğlu, İstanbul, Çağdaş Yayınları, 1994.
- 66) ATATÜRK, Mustafa Kemal.
Söylev, Günümüz diline çevirip basıma hazırlayan: Hıfzı Veldet Velidedeoğlu, İstanbul, Çağdaş Yayınları, 1995.
- 67) ATATÜRK, Mustafa Kemal.
Söylev, Günümüz diline çevirip basıma hazırlayan: Hıfzı Veldet Velidedeoğlu, İstanbul, Çağdaş Yayınları, 1996.

ÇEVİRİ NUTUKLAR

İNGİLİZCE

- 1) ATATÜRK, Mustafa Kemal.

Nutuk: A Speech delivered by Ghazi Mustapha Kemal, K: F. Koehler, Leipzig, 1929.

- 2) ATATÜRK, Gazi Mustafa Kemal.

A Speech: October 1927, Leipzig, K.F.H. Koehler, 1929.

- 3) ATATÜRK, Gazi Mustafa Kemal.

A Speech delivered by Ghazi Mustafa Kemal, President of the Turkish Republic, October 1927, Leipzig, K.F. Koehler Verlag, 1929.

- 4) ATATÜRK, Gazi Mustafa Kemal.

A Speech delivered by Mustafa Kemal Atatürk, Milli Eğitim Bakanlığı Yayını, İstanbul, 1963.

- 5) ATATÜRK, Gazi Mustafa Kemal Atatürk, Ankara, Başbakanlık Basımevi, 1981.

- 6) ATATÜRK, Gazi Mustafa Kemal.

The Speech. Mustafa Kemal Atatürk, Çeviren: Önder Renk-liyıldırım, 2.bs., İstanbul, Abc Yayınları, 1982.

- 7) ATATÜRK, Mustafa Kemal.

Nutuk: A Speech delivered by Ghazi Mustapha Kemal Atatürk in October, İstanbul, Üçdal Neşriyat, 1985.

- 8) ATATÜRK, Mustafa Kemal.

The Speech, İstanbul, Metro, 1987.

FRANSIZCA

- 1) ATATÜRK, Gazi Mustafa Kemal.
Discours du Ghazi Moustafa Kemal, Leipzig, K.F. Koehler Verlag, 1929.
- 2) ATATÜRK, Gazi Mustafa Kemal.
Documents relatifs au discours du Ghazi Mustafa Kemal Pacha, Leipzig, K.F. Koehler Verlag, 1929.
- 3) ATATÜRK, Mustafa Kemal.
Discours prononce par Kemal Atatürk, Ankara, Grande Assemblée Nationale de Turguie, 1937.
- 4) ATATÜRK, Gazi Mustafa Kemal.
Discours du Ghazi Moustafa Kemal: President de la Republique Turque, Ankara, Başbakanlık Basımevi, 1981.

ALMANCA

- 1) ATATÜRK, Gazi Mustafa Kemal.
Der Wegzur freiheit 1919-1920, Leipzig, Verlag von K.F. Koehler, 1928.
- 2) ATATÜRK, Gazi Mustafa Kemal.
Die Nationale Revolution: 1920-1927, Leipzig, Verlag von K.F. Koehler, 1928.
- 3) ATATÜRK, Gazi Mustafa Kemal.
Der Wegzur Freiheit, 1919-1920, Ankara, Başbakanlık Basımevi, 1981.

RUSÇA

- 1) **MUSTAFA KEMAL.**
Put Novoy Turtsii, 1919-1927, 4cilt, Moskova, **1919-1934**, Devlet yayını.
- 2) **ATATÜRK, Mustafa Kemal.**
İzbrannie reci i vistupleniya, Moskova : Progress, **1966**, 439s.

BULGARCA

ATATÜRK, Mustafa Kemal.
İzbrani reçi i izkazvaniya/Kemal Atatyurk, Sost. Stefan Velikov; red. Nikolay Todorov, Sofiya: Narodna prosveta, **1981**.

İTALYANCA

- 1) **Il Discorso di Mustafa Kemal, Sulle Vicende della Turchra del 1919-1927, Çeviri: E. Rossi, Roma, 1927.**